

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO TP HCM
TRƯỜNG THPT HÙNG VƯƠNG

BỘ MÔN: LỊCH SỬ - KHỐI LỚP: 10

TUẦN: 5/HK1 (từ 4/10/2021 đến 10/10/2021)

PHIẾU HƯỚNG DẪN HỌC SINH TỰ HỌC

I. NHIỆM VỤ TỰ HỌC, NGUỒN TÀI LIỆU CẦN THAM KHẢO:

Nội dung 1: Thị quốc Địa Trung Hải

(Đọc SGK mục 1, 2 bài 4 trang 20, 21, 22, 23)

Tham khảo thêm clip bài giảng.....[đường link \(nếu có\)](#)

II. KIẾN THỨC CẦN GHI NHỚ:

1. Thị quốc Địa Trung Hải:

a. Thiên nhiên và đời sống con người:

*** Điều kiện tự nhiên:**

- Hi Lạp - Rôma nằm trên bờ bắc biển Địa Trung Hải gồm **bán đảo và nhiều đảo nhỏ**.
- Địa Trung Hải giống như một cái hồ lớn. Phần lớn lãnh thổ là núi và cao nguyên, **đồng bằng nhỏ hẹp**, do đó:
 - + Thuận lợi: giao thông đường biển dễ dàng, nghề hàng hải sớm phát triển.
 - + Khó khăn: địa hình bị chia cắt, đất canh tác ít và không màu mỡ. Do đó lương thực thiếu phải nhập từ Ai Cập, Tây Á.

*** Đời sống con người:**

- Biết buôn bán và đi biển.
- Biết chế tạo công cụ bằng sắt (khoảng thiên niên kỉ I TCN). Nhờ vậy diện tích trồng trọt tăng, tạo điều kiện kinh tế phát triển.
 - + **Thủ công nghiệp**: Sản xuất qui mô lớn, có nhiều thợ giỏi. Sản phẩm nổi tiếng như: đồ gốm, rượu nho, dầu ô liu.
 - + **Thương nghiệp**: Thương mại biển phát triển, trao đổi nhiều loại sản phẩm và sử dụng tiền tệ. Nô lệ là hàng hóa quan trọng nhất. Vì vậy, Hy Lạp và Roma sớm trở thành các quốc gia giàu mạnh.

b. Thị quốc Địa Trung Hải: (Còn gọi là Quốc gia thành thị hay Thành bang).

- **Thành thị** là phần chủ yếu của một nước với một vùng đất đai trồng trọt ở xung quanh. Thành thị có phố xá, lâu đài, đền thờ..., quan trọng hơn cả là có bến cảng.

*** Nguyên nhân ra đời:**

- Do địa hình vùng Địa Trung Hải bị chia cắt, cư dân không sống tập trung ở một nơi nên khi xã hội có giai cấp thì đây cũng là thị quốc (hay 1 nước).

*** Đặc điểm:**

- Thị quốc có tính chất độc lập hoàn toàn.
- Là đô thị buôn bán, làm nghề thủ công và sinh hoạt dân chủ.
- Lãnh thổ không rộng nhưng có điều kiện thiên nhiên thuận lợi để phát triển buôn bán, nhờ đó trở nên giàu có, đặc biệt là A-ten (trở thành minh chủ của các quốc gia Hy Lạp).

*** Thể chế dân chủ của Thị quốc:** phát triển cao nhất ở A-ten.

- Cơ quan quyền lực cao nhất: Đại hội công dân (**không chấp nhận có vua**) thay mặt nhân dân quyết định mọi việc bằng cách **biểu quyết** dân chủ.

- Công dân thị quốc được thực hiện **quyền công dân** (trừ kiều dân và nô lệ).
- Thực chất: chỉ đem lại quyền dân chủ cho chủ nô, là công cụ thống trị của chủ nô đối với nô lệ.
- + Chủ nô: Là chủ xưởng, chủ thuyền, chủ lò, nhà buôn.
- + **Nô lệ**: số lượng đông đảo, **giữ vai trò chủ yếu trong hoạt động sản xuất** nhưng bị bóc lột, bị khinh rẻ. **Nô lệ là tài sản riêng của chủ nô.**

III. BÀI TẬP:

2. Các quốc gia cổ đại Phương Tây bao gồm những nước nào?
3. Đặc điểm chung điều kiện tự nhiên của Hi Lạp và Rô- ma?
3. Vì sao quá trình hình thành giai cấp và nhà nước ở Địa Trung Hải lại diễn ra chậm hơn so với phương Đông?
4. Nêu những hoạt động kinh tế của cư dân Địa Trung Hải? Hoạt động nào là chủ đạo?
5. Thể chế dân chủ ở Hi Lạp – Rô ma có những điểm tiến bộ và hạn chế nào?
6. So sánh thể chế quân chủ chuyên chế ở Phương Đông và thể chế dân chủ Phương Tây?

IV. NỘI DUNG CHUẨN BỊ:

HS cần đọc SGK để trả lời câu hỏi

V. ĐÁP ÁN BÀI TẬP TỰ LUYỆN:

GVBH sửa bài tập ở từng tiết học

Nếu có thắc mắc HS liên hệ GVBH để được hỗ trợ.